

ТАҚРИЗИ

муқарризи холис ба кори диссертатсионии Давлатов Давлат Амриддинович «Имкониятҳои педагогии рушди эҷодкории донишҷӯён тавассути технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.08 – Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (илмҳои педагогӣ) пешниҳод карда шудааст.

Мавзӯ ва мазмуни диссертатсияи Давлатов Давлат Амриддинович дар мавзӯи «Имкониятҳои педагогии рушди эҷодкории донишҷӯён тавассути технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.08 – Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (илмҳои педагогӣ) пешниҳод карда шудааст, ба таҳассус ва соҳаи Шӯрои муштараки ҳимояи 6D.KOA-025 назди МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Б.Ғафуров” ва Донишкадаи омӯзгории Тоҷикистон дар шаҳри Панҷакент пурра мувофиқ мебошад.

Мубрамии мавзӯи таҳқиқот аз он иборат аст, ки барои давлати демократӣ, ки ба пешрафт ва рушду такомули давлат кӯшиш дорад, муҳим аст, ки пеш аз ҳама одамон ба шароити душвор ва тағйирёбанда мутобик карда шаванд ва тавонанд худро дар он бишносанд. Дар айни замон масъулияти ҳар як шахс роҷеъ ба сарнавишти худ дар аҳамияти иҷтимоӣ, касбӣ ва шахсии он хеле афзоиш ёфтааст. Вазъияти муосир, ки дар он ташаккули ҷавонон ҷараён дорад, бо мураккабӣ ва номуайянии хос тавсиф мешавад, ки ба як қатор сабабҳои шартӣ вобастагӣ дорад. Ин ҳолат бознигарӣ ва асосноккунии илмии мундариҷа, шаклҳо ва усулҳои соҳаҳои гуногуни таълимро дар муассисаҳои таълимӣ тақозо мекунад. Ҳолати мазкур бознигарӣ ва асосноккунии илмии мундариҷа, шаклҳо ва усулҳоро дар соҳаҳои гуногуни таълим дар миён гузоштааст.

Маълум аст, ки таълими анъанавии фанҳои дақиқ дар муассисаҳои таҳсилоти олии ҷумҳурии мо ба азхудкунии пайваста ва пайдарпайи дониш асос ёфта, ба қобилияти репродуктивии донишҷӯ бо назардошти иқтидори шахсӣ ва эҷодӣ така мекунад. Воқеият дар он аст, ки мутахассиси баландихтисоси муосирро зарур меояд, дар шароити мураккаб ва босуръат

тағйирёбандаи пешрафтаи илмию техникӣ кор кунад. Ин аз ӯ пайваста такмил додани дониш, фазилати олии умумиро талаб мекунад, ки бо донишҳои амиқи махсус, малакаҳои гузаронидани таҳқиқотҳои илмӣ ва муносибати эҷодӣ ба фаъолияти касбии онҳо тавъам мешавад. Мутахассисони ҷавони муосири дорои таҳсилоти олий, ки қобилияти худидоракунии эҷодӣ доранд, бояд барои ҳалли мушкилоти нави касбие омода бошанд, ки ҳалли ғайристандартӣ эҷодиро талаб мекунанд. Ва агар дониши амиқ ба таҳкурсии оmodасозии насли нави мутахассисони салоҳиятдор махсуб ёбад, пас тақягоҳе, ки ба онҳо дар фаъолияти меҳнати харрӯза бартарӣ медиҳад, фаъолияти эҷодӣ ба ҳисоб меравад. Ин худ гувоҳи он аст, ки феълан зарурати таҳқиқи рушди эҷодкории донишҷӯён тавассути технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионӣ аҳамияти махсус пайдо мекунад.

Фарзияи таҳқиқот. Дар намудҳои гуногуни муҳити таълимӣ, дар натиҷаи дарсҳои махсуси систематикӣ, ки дар онҳо технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионӣ истифода мешаванд ва ба рушди эҷодкории донишҷӯён нигаронида шудаанд, ба натиҷаҳои мусбӣ ноил шудан мумкин аст. Ҳамзамон, рушди эҷодкории донишҷӯён дар дарси фанҳои дақиқ метавонад самаранок бошад, агар:

барои рушди эҷодкории донишҷӯён дар дарси фанҳои дақиқ бо ёрии технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионӣ шароити мусоиди психологӣ ва педагогӣ фароҳам оварда шавад.

хусусиятҳои хоси мактабҳои олии ҷумҳурӣ оид ба рушди эҷодкории донишҷӯён дар дарси фанҳои дақиқ тавассути технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионӣ ба назар гирифта шаванд.

шаклҳо ва воситаҳои асосии истифодаи технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионӣ барои рушди эҷодкории донишҷӯён дар дарси фанҳои дақиқ бо ёрии технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионӣ асоснок карда шавад ва тавсиф дода шавад.

моделҳои дидактикии рушди эҷодкории донишҷӯён дар дарсҳои фанҳои дақиқ тавассути технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионӣ таҳия ва асоснок карда шавад.

гузаронидани санчиши самаранокии модели дидактикӣ барои рушди эҷодкорию донишҷӯён дар дарси фанҳои дақиқ тавассути технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионӣ.

Навгониҳои илмӣ таҳқиқот.

1. Фаҳмиши илмӣ роҷеъ ба мундариҷаи мафҳуми «рушди эҷодкорию донишҷӯён» мушаххас карда шуд.

2. Шароитҳои психологию педагогии рушди эҷодкорию донишҷӯён бо ёрии технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионӣ муайян карда шуданд.

3. Нақши технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионӣ рушдкунанда дар рушди эҷодкорию донишҷӯён ошкор карда шуд.

4. Барномаи рушди эҷодкорию донишҷӯён тавассути васоити технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионӣ таҳия шуд.

5. Самаранокии корҳои озмоишӣ - таҷрибавӣ роҷеъ ба рушди эҷодкорию донишҷӯён бо ёрии технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионӣ муайян карда шуд.

Асосҳои назариявӣ таҳқиқотро асарҳои ба қонуниятҳои педагогии ташкили раванди таълим ва эҷодкорию донишҷӯён бахшидашуда; корҳои таҳқиқотӣ оид ба асосҳои педагогии низоми раванди эҷодкорию муаллимон ва донишҷӯён, ташаккул ва рушди раванди эҷодкорию донишҷӯён дар раванди машғулиятҳои таълимӣ; манбаъҳо ва интишороти илмӣ марбут ба инкишофи шавқу рағбати эҷодкорию донишҷӯён дар давраи фаъолияти таълимӣ, пойгоҳи манбаъҳо дар ҷаҳорҷӯбаи таҳқиқоти масъалаҳои афзалиятнокии ташаккули эҷодкорию донишҷӯён дар муассисаҳои таълимӣ ва масоили коркарди равияҳои нави ташкили раванди таҳсилот ташкил медиҳад.

Эътимоднокӣ ва асоснокии муқаррароти асосии назариявӣ ва хулосаҳои амалӣ тавассути таҳқиқоти таҳлилий ва таҷрибавӣ, коркарди маълумот бо усулҳои омори математикӣ, бо истифода аз маҷмӯи усулҳои илмию педагогии мувофиқ ба ҳадафҳо, вазифаҳо ва мундариҷаи кори пешниҳодшуда таъмин карда мешаванд.

Саҳми шахсии доктараби дараҷаи илмӣ дар иштироки ӯ дар тамоми марҳалаҳои таҳқиқот: банақшагирӣ, интиҳоб ва асоснок намудани мавзӯ,

